

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 185/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 2, čl. 19 ods. 2, čl. 35 ods. 3, čl. 36, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 6, čl. 8 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 5 písm. e) a čl. 6 Dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a čl. 2 ods. 2, čl. 6 a čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co/657/2015 a jeho rozhodnutím z 13. decembra 2016, ako aj postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C/68/2012 a jeho rozhodnutím z 8. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. marca 2017 sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) domáhala zrušenia v záhlaví citovaného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, pretože bola toho

názoru, že ním (v spojení s postupom a rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 20 C/68/2012 z 8. septembra 2015) boli porušené jej základné práva a slobody v zmysle v záhlaví uvedených článkov Ústavy Slovenskej republiky, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.

2. Namietané porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces vidí sťažovateľka v tom, že napadnuté rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu sú nepreskúmateľné (arbitrárne) pre nedostatok dôvodov [§ 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) a § 393 ods. 2 CSP]. Za rozporné so svojím právom na spravodlivé súdne konanie považuje sťažovateľka aj to, že všeobecné súdy nesprávne a „ústavne nekonformným spôsobom aplikovali platné právne predpisy, konkrétne príslušné ustanovenia antidiskriminačného zákona, pokiaľ ide o sťažovateľkou namietanú diskrimináciu vo forme obťažovania“. Okrem toho sťažovateľka v druhej časti sťažnosti namieta a odôvodňuje aj porušenie svojho práva na účinný prostriedok nápravy, práva na súkromný život, práva na prácu a práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, ako aj práva na ochranu pred diskrimináciou.

3. Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré vidí v tom, že doba konania pred všeobecnými súdmi trvajúca takmer päť rokov je neakceptovateľná, preto sa domnieva, že bolo porušené aj toto označené základné právo.

4. Aby mohol ústavný súd pristúpiť k vecnému posúdeniu sťažnosti, je najskôr povinný skúmať, či sú naplnené všetky zákonom požadované náležitosti a či sú vôbec dané podmienky na jej prerokovanie ustanovené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V prerokúvanom prípade k takému záveru nedospel. Obsah ústavnej sťažnosti, ako aj rozhodnutia ňou napadnuté tak nebolo potrebné bližšie reprodukovať, pretože

z dôvodov ďalej uvedených bolo nutné sťažnosť odmietnuť pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

6. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (I. ÚS 420/2016). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

7. V slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva hájili a starali sa o ne (*vigilantibus iura*). Ten, kto sa stavia k ochrane svojich práv s neospravedliteľnou ľahostajnosťou alebo nevedomosťou, nemôže s úspechom požadovať ochranu týchto svojich práv ihneď na ústavnom súde, tak ako to urobila v tomto konaní sťažovateľka prostredníctvom osoby práva znalej (advokátky), u ktorej platí notorieta, že pozná platné právo.

8. Jedným zo základných princípov, na ktorých je vystavaná nová procesná úprava dovolania ako mimoriadneho právneho prostriedku podľa § 421 ods. 1 CSP, je princíp uvedený v čl. 2 ods. 2 CSP, a to princíp právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora Európskej únie).

Zásadnou zmenou v novej úprave prípustnosti dovolania podľa citovaného ustanovenia proti rozhodnutiam odvolacieho súdu s výnimkami uvedenými v § 421 ods. 2, ako aj v § 422 CSP je nerozlišovanie rozhodnutia z hľadiska jeho formy s tým obsahovým rozdielom, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP.

9. Nevyžitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a túto možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala/má.

10. Z uvedených dôvodov preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez prítomnosti účastníkov na neverejnom pojednávaní (obdobne m. m. I. ÚS 49/2017).

11. Predmetom sťažnosti bola taktiež námietka sťažovateľky, že postupom všeobecných súdov (bod 3) došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. Podľa judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného práva

postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Ústavný súd v tejto veci považoval za preukázané, že konania vedené na okresnom súde a krajskom súde pod označenými spisovými značkami skončili právoplatne 10. februára 2017, teda skôr, ako bola podaná ústavná sťažnosť. Sťažovateľka podala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne sťažnosť osobne až 24. marca 2017, pričom okresný súd a krajský súd v sťažnosťou napadnutých konaniach vo veci samej rozhodli rozsudkami ešte 8. septembra 2015 a 13. decembra 2016.

14. Okresný súd a aj krajský súd teda už nedisponovali právomocou vo veci konať a v danej etape konania (v čase podania sťažnosti) nemohli porušiť základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2017